

Частина 1

ЙОГО ЗАПЛЯМОВАНЕ ПОХОДЖЕННЯ

Розділ 1

Колись давно, коли світ був іще молодим, жив собі марсіанин на ім'я Сміт. Валентин Майкл Сміт був реальним — не менше від податків, — а проте єдиним представником своєї раси.

Екіпаж для першої людської експедиції з Терри на Марс добирався надзвичайно ретельно — з огляду на теорію щодо того, що найбільшою небезпекою для людини у космосі є вона сама. У ті часи, лише через вісім терранських років після заснування людьми першої колонії на Місяці, будь-яка подорож обов'язково здійснювалася через виснажливий вільний політ, подвійні дотичні напівеліпси — від Терри до Марса, двісті п'ятдесят вісім днів туди, стільки ж назад; додайте ще чотириста п'ятдесят п'ять днів очікування на Марсі, поки планети повільно займуть взаємне положення, яке утворить подвійну дотичну орбіту, — на все вкупі майже три земні роки. Окрім того, що політ був тривалим та виснажливим, це було ще й дуже ризиковано. Лише дозправившись на космічній станції, а потім майже повернувшись в атмосферу Землі, «Посланниця», ця летюча труна, могла здійснити переліт. Діставшись Марса, вона мала можливість повернутися — за умови, якщо не розіб'ється під час посадки; якщо на Марсі знайдуть воду, щоб заповнити баки із

реакційною масою та хоч яку-небудь їжу; якщо не станеться чогось іще з тисячі можливих варіантів.

Але фізичну небезпеку вважали менш важливою від психологічного стресу. Восьмеро людей, майже на три терранські роки зібрані до купи, мов мавпи, повинні були вміти знаходити спільну мову значно краще, ніж зазвичай. З огляду на вже набутий досвід виключно чоловічий склад команди так і не схвалили — як нездоровий та соціально нестабільний. Дійшли висновку, що команда з чотирьох подружніх пар стане оптимальним варіантом — якщо вдасться знайти необхідних спеціалістів у такому поєднанні.

Головний підрядник, Единбурзький університет, уклав субугоду на добір команди з Інститутом соціальних досліджень. Після відсіювання добровольців, які не підходили за віком, станом здоров'я, інтелектом, підготовкою чи характером, Інститут все ще мав дев'ять тисяч кандидатів зі здоровим тілом та розумом, які володіли хоча б однією з необхідних спеціальних навичок. Очікувалося, що Інститут відзвітує про кілька прийнятних команд із чотирьох пар.

Але не знайшлося жодної. Основними необхідними професіями були: астронавт, лікар, кухар, машиніст, капітан корабля, спеціаліст із семантики, хімічний інженер, інженер з електроніки, фізик, геолог, біохімік, біолог, атомний інженер, фотограф, гідропоніст, ракетний інженер. Кожен зі членів команди мав володіти більше ніж одним вмінням, або мати змогу опанувати додаткові навички у вказаний термін. Існували сотні можливих комбінацій з восьми осіб з такими вміннями; знайшли й три варіанти із чотирьох пар, які їх теж мали, до того ж вони були здоровими та освіченими. Проте у всіх трьох випадках спеціалісти з групової динаміки, які оцінювали темпераменти на сумісність, з жахом хапалися за голову.

Головний підрядник висловив пропозицію знизити показник якості сумісності; Інститут холодно запропонував повернути символічну винагороду в один долар. Тим часом програміст, чие ім'я не записали, за допомогою машин

полювала на команди з трьох пар. Вона знайшла кілька десятків сумісних комбінацій, кожна з яких визначалась своїм набором характеристик, необхідних, щоб доповнити команду. Тим часом машини перевіряли інформацію, що змінилась через смерть, відмову, появу нових добровольців і так далі.

Капітан Майкл Brent, магістр природничих наук, командор з визначення та виявлення в запасі, пілот (із необмеженою ліцензією) та у свої тридцять — ветеран польотів на Місяць, напевно мав в Інституті свою людину, яка шукала для нього самотніх жінок-добровольців, що могли б (разом з ним) доповнити команду. А потім поєднала його ім'я зі знайденими, щоб за допомогою машин перевірити, чи будуть такі комбінації прийнятними. Це могло б пояснити його переліт до Австралії та пропозицію руки й серця доктору Вініфред Коберн — спеціалісту з семантики, старій діві з кобилячим обличчям, старшій за нього на дев'ять років. Архіви Карлсбаду зображали її з гарним почуттям гумору, але недостатньо привабливою.

Або ж Brent діяв без внутрішньої інформації; він керувався винятково притаманною йому інтуїтивною сміливістю, необхідною керівнику досліджень. У будь-якому разі вогники заблимали, перфокарти вискочили — і нову команду для «Посланиці» було укомплектовано:

- капітан Майкл Brent — основний пілот, астронавт, запасний кухар, запасний фотограф, ракетний інженер;
- доктор Вініфред Коберн Brent — сорок один рік, спеціаліст із семантики, медсестра-практик, офіцер у запасі, історик;
- містер Френсіс Ікс Сіні — двадцять вісім років, адміністративний офіцер, другий пілот, астронавт, астрофізик, фотограф;
- доктор Ольга Ковалик Сіні — двадцять дев'ять років, кухар, біохімік, гідропонік;
- доктор Вард Сміт — сорок п'ять років, хірург, біолог;
- доктор Мері Джейн Лайл Сміт — двадцять шість років, атомний інженер, технік з електроніки та живлення;

- містер Сергій Римський — тридцять п'ять років, інженер з електроніки, інженер-хімік, механік-практик і ремонтник, кріолог;
- місіс Елеонора Альварез Римська — тридцять два роки, геолог і селенолог, гідропоніст.

Команда мала всебічні навички, хоча дехто й отримав додаткові вміння завдяки посиленим тренуванням протягом останніх тижнів перед стартом. Важливішим було те, що члени команди виявились взаємно сумісними за характерами.

Можливо, занадто сумісними.

«Посланиця» вирушила за розкладом, без будь-яких затримок. Упродовж першої частини подорожі її щоденні звіти можна було почути по звичайному радію. Коли вона віддалилась і сигнал став слабшим, звіти отримували і передавали вже радіо-супутники Землі. Команда звагалася здоровою та щасливою. Найгірше, з чим мав впоратися лікар Сміт, — це епідемія стрижня. Команда швидко пристосувалася до вільного падіння й не застосовувала жодних пігулок проти нудоти вже після першого тижня. Якщо в капітана Брента й виникали якісь дисциплінарні проблеми, він вирішив не доповідати про них Землі.

«Посланиця» досягла тимчасової орбіти точно всередині орбіти Фобоса й витратила два тижні на фотозйомку. Після цього капітан Брент надіслав радіограму: «Ми спробуємо приземлитися о 12:00 за Гринвічем завтра, трохи пізніше від Озера Сонця».

Більше повідомлень не було.

Розділ 2

Минула майже чверть земного століття, аж поки люди знову потрапили на Марс. Після шести років мовчання «Посланиці» безпілотний зонд «Зомбі», люб'язно профінансований Географічною спілкою та La Société Astronautique Internationale, подолав вакуум і зупинився на орбіті, звідки